

Politisk fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet

Herning, 4. juni 2025

KL

Kvalitet i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn

Regionale møder

VIVE
DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

ovd
Danmarks
evaluerings
institut

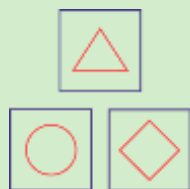
Undersøgelsen er repræsentativ

100 daginstitutioner

56 kommuner

185 stuer

Undersøgelsen bygger på:

Observationer af det pædagogiske læringsmiljø

Data om rammeforhold fra de deltagende institutioner, kommuner og Danmarks Statistik

Interviews med pædagogisk personale i 10 daginstitutioner

Kvaliteten er vurderet med observationsredskabet KIDS

- Redskabet er udviklet i Danmark og bygger på forskning om gode betingelser for børns trivsel og udvikling
- Redskabet afspejler det fælles pædagogiske grundlag

Relationer

- Barn-voksen relation
- Støtte til børnenes indbyrdes relationer

Leg og aktivitet

- Børneinitieret leg
- Støtte til børnenes leg
- Vokseninitierede aktiviteter

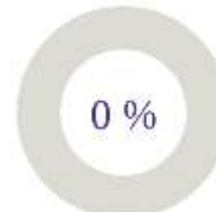
Fysiske omgivelser

- Indendørs
- Udendørs

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

Fremragende

God

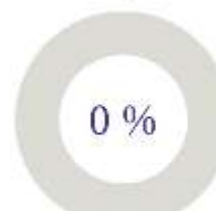
Tilstrækkelig

Utilstrækkelig

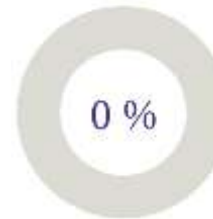
Ringe

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer
- I 27 % af daginstitutionerne vurderes stuerne i forskellig kvalitetskategorier

Fremragende

God

Understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – og kan forventes at gøre en kompenserende positiv forskel for børn i udsatte positioner

Tilstrækkelig

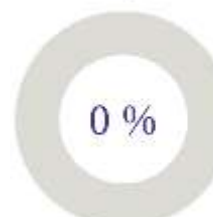
Børnene bliver passet på forsvarlig vis, og miljøet understøtter i en vis grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Utilstrækkelig

Understøtter i lav grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Ringe

God kvalitet

- Samspil er præget af rummelige mønstre
- Længerevarende samtaler om oplevelser
- Samspil er anerkendende
- Trøster og hjælper til følelsesregulering
- Støtter børnefællesskaber
- Blik for børn i udsatte positioners deltagelse
- Støtter legemuligheder
- Mange forskellige aktiviteter, der er alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Indretter med gode legesteder med bredt og varieret legetøj. Legepladsen er indrettet med blik for at minimere forstyrrelser

Utilstrækkelig kvalitet

- Samspillet er præget af trange mønstre
- Samtaler er få og kortvarige
- Tonen er præget af irettesættelse, og skæld ud kan forekomme
- Lav grad af trøst og hjælp til følelsesregulering
- Lav grad af støtte til børnefællesskaber
- Lav grad støtte til børn i udsatte positioners deltagelse
- Lav grad af støtte til børns legemuligheder
- Få aktiviteter, og de er ikke altid alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Der er ikke nok varieret legetøj tilgængeligt for børnegruppen indenfor, og der mangler steder hvor børnene kan finde ro.

Relationer

Barn-voksen-relationen vurderes højere end støtte til børnenes indbyrdes relationer

Styrke anerkende og sensitive relationer

17 %

På 17 % af stuerne er personalet 'ofte' eller 'næsten altid' sensitive ift. barnets behov, oplevelser, intentioner og følelser.

17 %

På 17 % af stuerne reagerer personalet 'ofte' eller 'næsten altid' med rettesættelse.

Styrke støtten til børns indbyrdes relationer og fællesskaber

2 %

På 2 % af stuerne er personalet 'ofte' eller 'næsten altid' opmærksomme på børnenes fællesskaber.

6 %

På 6 % af stuerne mægler personalet 'ofte' eller 'næsten altid' i konflikter mellem børnene.

Leg og aktivitet

Leg og aktivitet er det område ud af tre, der i gennemsnit vurderes lavest

Styrke opmærksomhed på børns perspektiver og engagement i aktiviteter

18 %

På 18 % af stuerne tilpasser personalet 'ofte' eller 'næsten altid' aktiviteterne til børnenes engagement

3 %

På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet 'ofte' eller 'næsten altid' lege

Styrke børns legemuligheder

3 %

På 3 % af stuerne igangsætter og
faciliterer personalet 'ofte' eller
'næsten altid' lege

Styrke deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

2 %

På 2 % af stuerne er personalet 'ofte' eller 'næsten altid' opmærksomme på alle børns deltagelse – også børn i udsatte positioner

4 %

På 4 % af stuerne støtter personalet 'ofte' eller 'næsten altid' børn, der har brug for hjælp i leg

Fysiske omgivelser

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser indendørs

Fremragende

God

Tilstrækkelig

Utilstrækkelig

Ringe

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser udendørs

Fremragende

God

Tilstrækkelig

Utilstrækkelig

Ringe

6 nationale udviklingsbehov

Undersøgelsen peger på, at der i de pædagogiske læringsmiljøer er behov for at styrke:

- 1 De anerkendende og sensitive samspil og relationer mellem personale og børn.
- 2 Støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber.
- 3 Børns legemuligheder.
- 3 Opmærksomheden på børns perspektiver og engagement i de pædagogiske aktiviteter.
- 4 Deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner.
- 5 Fysiske omgivelser indenfor, der fremmer leg, fordybelse og steder til ro.

Rammeforhold

Normeringer

Årsnormeringer

Gennemsnitlig årsnormering: **5,9 børn pr. pædagogisk medarbejder** i institutionen

Gennemsnitlig årsnormering for pædagoger: **12,3 børn pr. pædagog**

Dagsnormeringer på observationsdagen

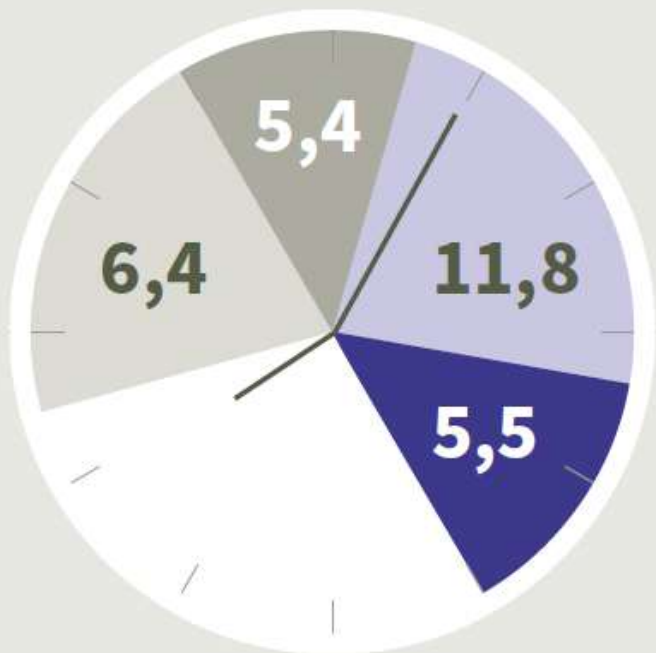
Gennemsnitlig dagsnormering: **7,2 børn pr. pædagogisk medarbejder** på stuen

Gennemsnitlig pædagognormering på observationsdagen: **22,3 børn per pædagog**

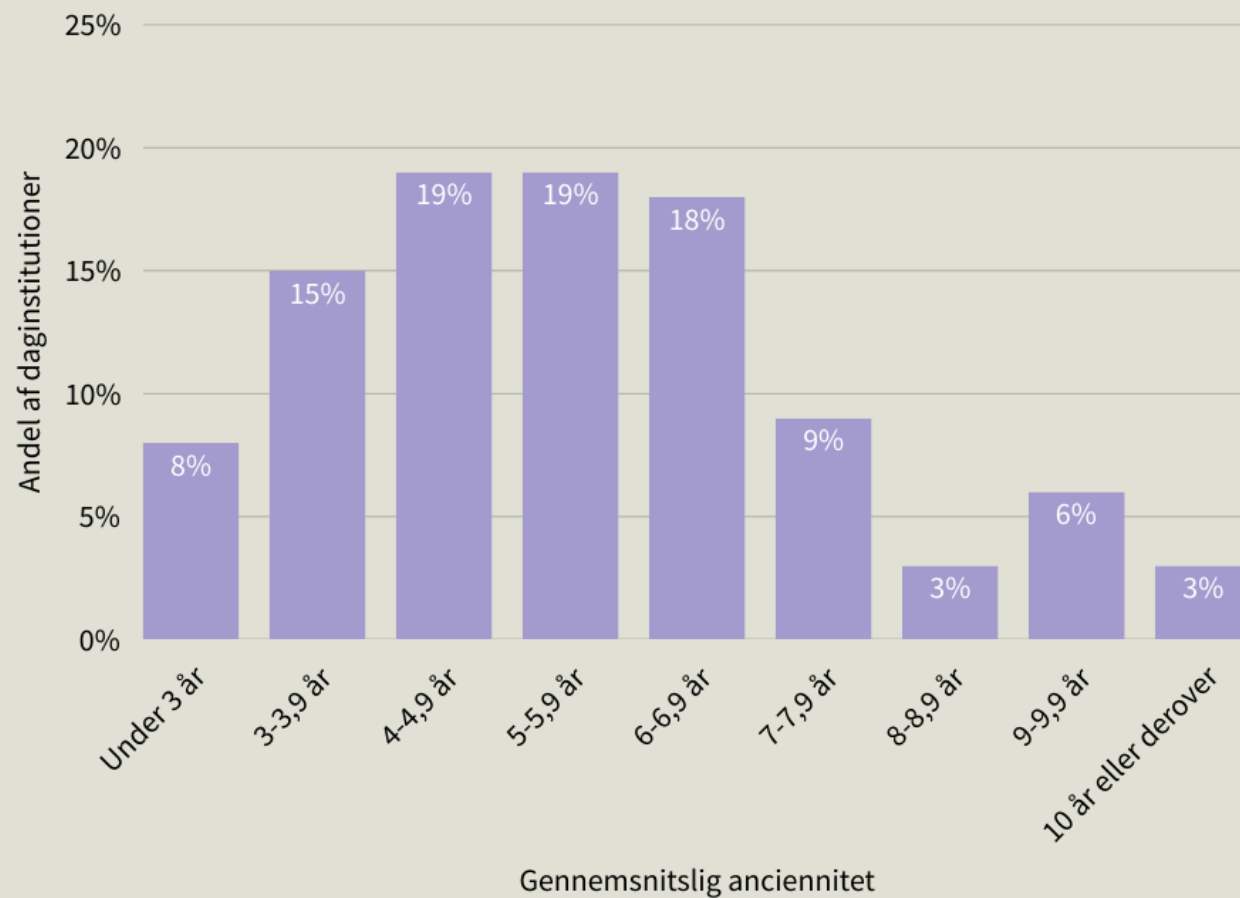
Normeringerne varierer over dagen

Børn pr. pædagogisk medarbejder:

Morgen, kl. 8.30: 6,4 børn	Middag, kl. 12.30: 11,8 børn
Formiddag, kl. 11.00: 5,4 børn	Eftermiddag, kl. 15.25: 5,5 børn

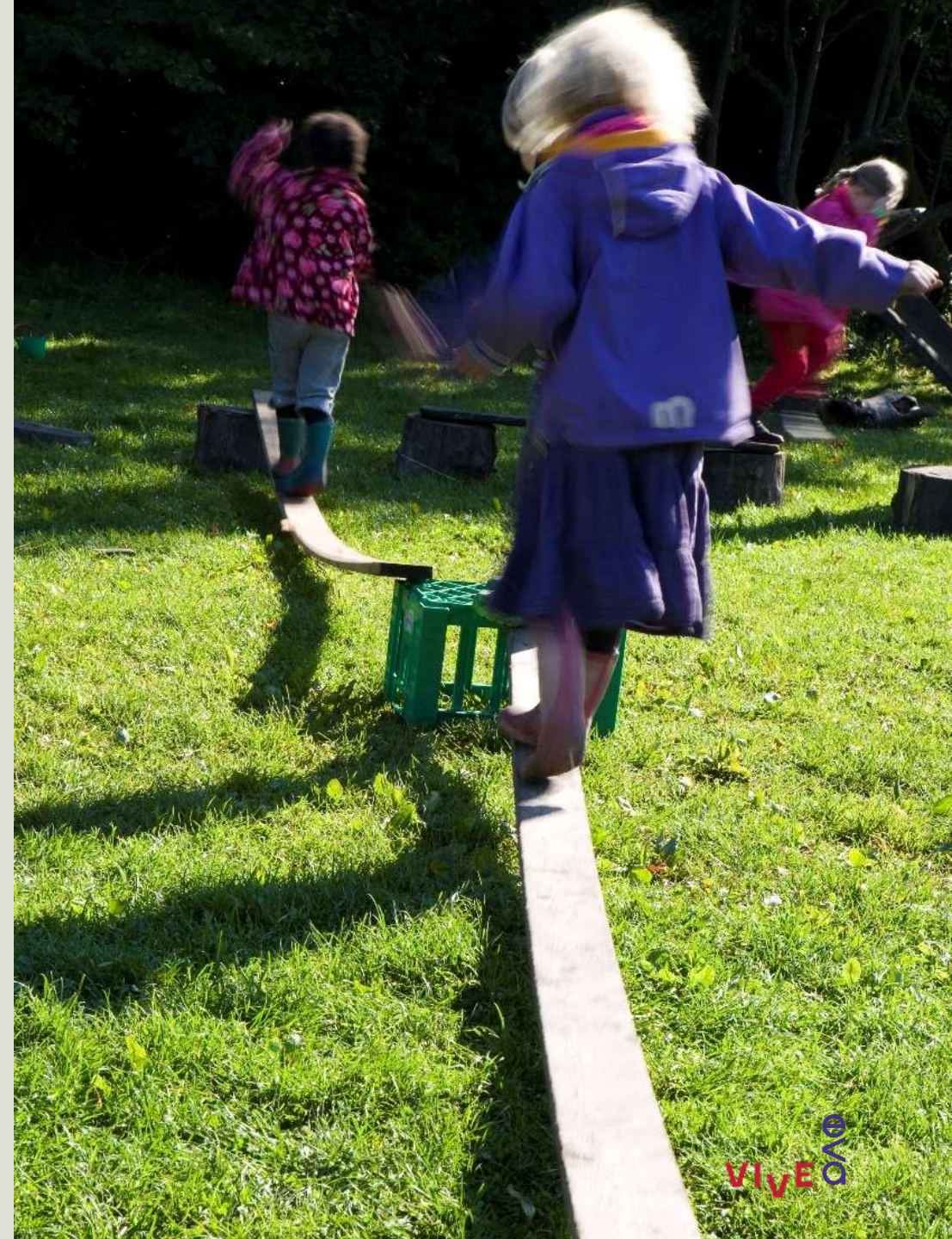
Anciennitet – stor forskel

Sammenhængsanalyser

Der er i højere grad **en pædagog til stede om eftermiddagen** på de stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes 'godt' sammenlignet med stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes 'utilstrækkeligt'

Ikke sammenhænge mellem kvaliteten af det **samlede pædagogiske læringsmiljø** og rammeforhold opgjort på **årsniveau**

Konklusion

- Flere nationale undersøgelser peger i samme retning
- Markant forskel på kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og forskelle i rammeforhold

Kvalitet i dagtilbud

National undersøgelse af kvalitet i pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn

Nanna Høygaard Lindeberg, Line Buer Bjerre,
Anne Toft Hansen, Kathrine Vixø, Astrid Lundby,
Freja Ditte Jakobsen og Mette Friis-Hansen

ove
Danmarks
evaluerings
institut

VIVE

6 relevante indsatsområder

1. **FOKUSERET INDSATS HVOR KVALITETEN ER LAVEST**
2. **TILSYN OG OPFØLGNING**
3. **PERSONALERESSOURCER**
4. **KOMPETENCEUDVIKLING**
5. **FAGLIG LEDELSE**
6. **EVALUERINGSKULTUR – FRA INTENTION TIL PRAKSIS**

Tak for ordene

Nanna Høygaard Lindeberg,
nali@vive.dk

Line Buer Bjerre, lbb@eva.dk

Fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet Den 4. juni 2025

FORSKELLIGE
I FÆLLESSKAB

VIBORG
KOMMUNE

Data – Børn & Unge i Viborg Kommune

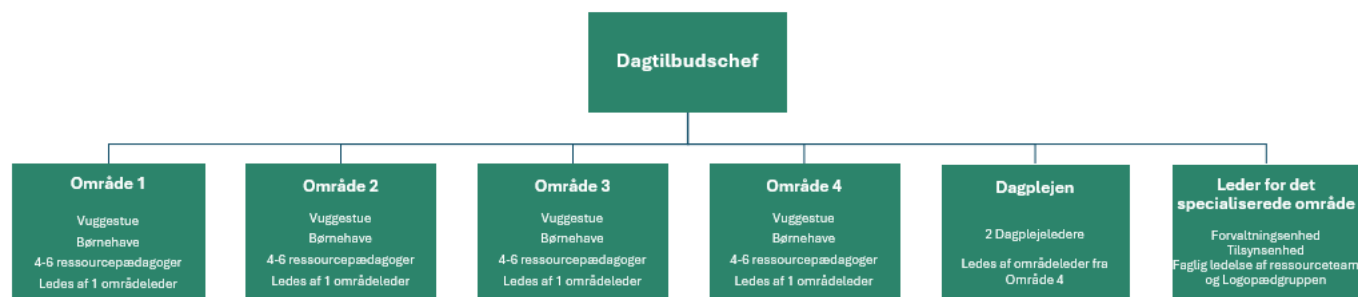
Antal børn i Viborg Kommunes dagtilbud:

- 2907 børn i kommunale børnehuse
- 484 børn i kommunale dagplejere
- 162 børn i private pasningsordninger
- 608 børn i selvejende institutioner
- 597 børn i private daginstitutioner

Antal dagtilbud:

- 143 kommunale dagplejere.
- 29 kommunale børnehuse, hvoraf:
 - 7 er med to matrikler med fælles ledelse
 - 3 er sammendrevne institutioner
- 7 selvejende børnehuse.
- 13 privatinstitutioner.
- 40 private børnepassere

Dagtilbuds organisering

Hvordan arbejder vi med kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet i Viborg Kommune?

- Datainformeret praksis

Kvalitetshjul i Børn & Unge

Fælles kvalitetsmarkører i Børn & Unge

De tre pejlemærker og 12 tilhørende indikatorer.

Flere skal have en ungdomsuddannelse (tilknytning til arbejdsmarkedet)

Fravær reduceres

Færre med højt fravær

Den faglige trivsel styrkes

Flere inkluderes på almenområdet

Flere er i positiv sprogudvikling

De unge oplever sig inddraget

Flere unge har et fritidsjob

Færre føler sig ensomme

Den sociale trivsel styrkes

Flere oplever at have en ven/netværk

Flere indgår i sunde fællesskaber

Flere er sunde og fysisk aktive

Færre er overvægtige

Flere er aktive i idrætsforeninger

KVALid – vores forståelse af kvalitet

KVALid Tilsyn:

- Tilbyder konkrete, forskningsinformerende og observerbare tegn på, hvordan den høje kvalitet ser ud, når vi arbejder med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan.

Kendetegnet for tilsynet i Viborg Kommune:

- Lederobservation er obligatorisk og medarbejderobservation prøves pt. af.

- Tilsynssamtalen rammesættes med et lærende perspektiv med afsæt i data:

Refleksion med afsæt i konkret data fra observationer (tilsynsmødet)

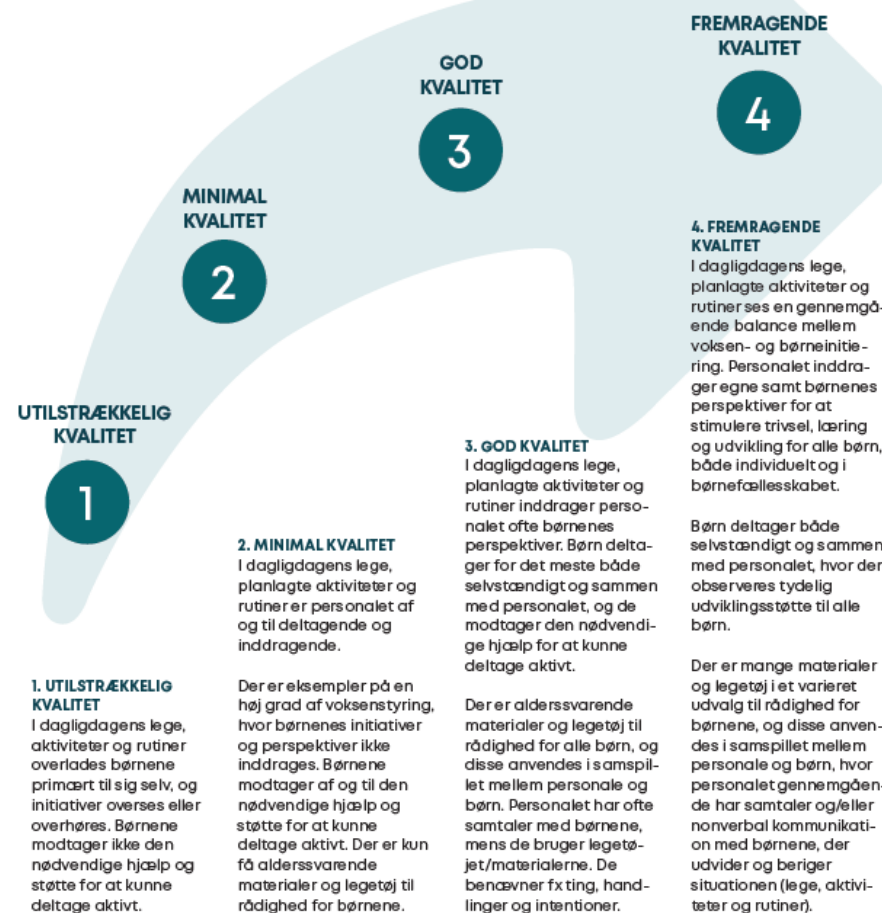
Nedslag i udvalgte temaer med et potentiale samt god pædagogisk praksis (tilsynsmødet)

Afsæt i ledelsesrollen i den pædagogiske praksis (efterfølgende ledelsesdialog)

Kvalitetsforståelsen bag KVALid skal findes i "kvalitetspilen", som ses nedenfor.

Pilen viser de kvalitetsniveauer, som samtlige observationsskemaer i dette tilsynshæfte tager udgangspunkt i.

Kvalitetsniveauerne i KVALid-pilen betegnes:

Hvordan arbejder vi med opfølgning?

- Udviklingspunkterne differentieres alt efter kvalitetsvurdering. Uanset udarbejder børnehuslederne en udviklingsplan.
- Tilsynet skærpes, når praksis er uhensigtsmæssig:
 - Ved minimal kvalitet følges op via tilsynet
 - Ved utilstrækkelig kvalitet vurderes det, hvorvidt det kalder på et skærpet tilsyn, jf. dagtillbudsloven.

KVALITETSVURDERING	UDVIKLINGSPUNKTER
FREMRAGENDE KVALITET Kendetegn i læringsmiljøet • Balance • Udviklende og berolgende • Alle børn • Gennemgående afstemt efter udviklingsniveau og behov.	FOKUSPUNKTER
GOD KVALITET Kendetegn i læringsmiljøet • Balance • Alle børn • Overvejende afstemt efter udviklingsniveau og behov.	
MINIMAL KVALITET Kendetegn i læringsmiljøet • Ubalance • Børn behandles forskelligt • Overstyring • Nogle børn • Ikke tilstrækkeligt afstemt efter udviklingsniveau og behov.	OPFØLGNINGSPUNKTER
UTILSTRÆKKELIG KVALITET Kendetegn i læringsmiljøet • Mangler i læringsmiljøet • Adskillelse • Fravær af nærvær • Få eller nogle børn (dovnebehandling, fr. får nogle børn positiv kontakt, andre får ingen kontakt) • Ikke afstemt efter udviklingsniveau og behov.	HENSTILLINGER

Hvordan ser vores seneste tilsynsdata ud?

Den gennemsnitlige score på 3-5 års området i Viborg er 4,3.

Det svarer til et sted i mellem "Ofte god kvalitet" og "Gennemgående god kvalitet"

Generelt scores der højere i temaer under overskriften "Det pædagogiske grundlag", hvor temaer som "Legen som grundlag" og "Mulighed for fælles leg og fælles aktiviteter" hører til. Her er den samlede score 4,8.

Modsat scores der relativt lavere under "De pædagogiske læreplanstemaet. Herunder er eksempler på temaer: "Sang og musik", "Science" og "Inklusion og mangfoldighed. Den samlede score er 3,9.

Indsatser for at forbedre kvaliteten

Vi har benyttet perioden henimod minimumsnormering til at sikre, at alle medarbejdere er blevet kompetenceudviklet:

- Evalueringskultur
- Styrkelse af faglig ledelse i samarbejde med STUK
- Særlig fokus på sproglige og matematiske færdigheder (VLS)
- Stærke børnefællesskaber (skabe inkluderende læringsmiljøer med et særligt fokus på sampraksis)

Vi måler *også* vores kvalitetsudvikling ud fra et forældreperspektiv - tilfredshedsundersøgelse

Forældretilfredshedsundersøgelse som del af datagrundlag

Forældretilfredshedsundersøgelsen spiller en rolle i arbejdet med kvalitetsudvikling, da:

- den udvider datagrundlaget med forældreoplevet data
- den bidrager til at sikre, at kvalitetsarbejdet bliver endnu mere kvalificeret og nuanceret.

Resultater 2025

Overordnet set viste resultaterne, at forældre til børn i dagtilbud i Viborg Kommune er godt tilfredse med deres barns dagtilbud: 88 % er tilfredse/meget tilfredse.

Sammen med ledergruppen laver vi nedslag og er undersøgende på, hvad det kalder på af justeringer på dagtilbudsområdet generelt set og i det enkelte børnehus (sammenholdt med andet lokal data som eksempelvis tilsynsdata).

Arbejdet med den nationale kvalitetsundersøgelses 6 mulige indsatsområder

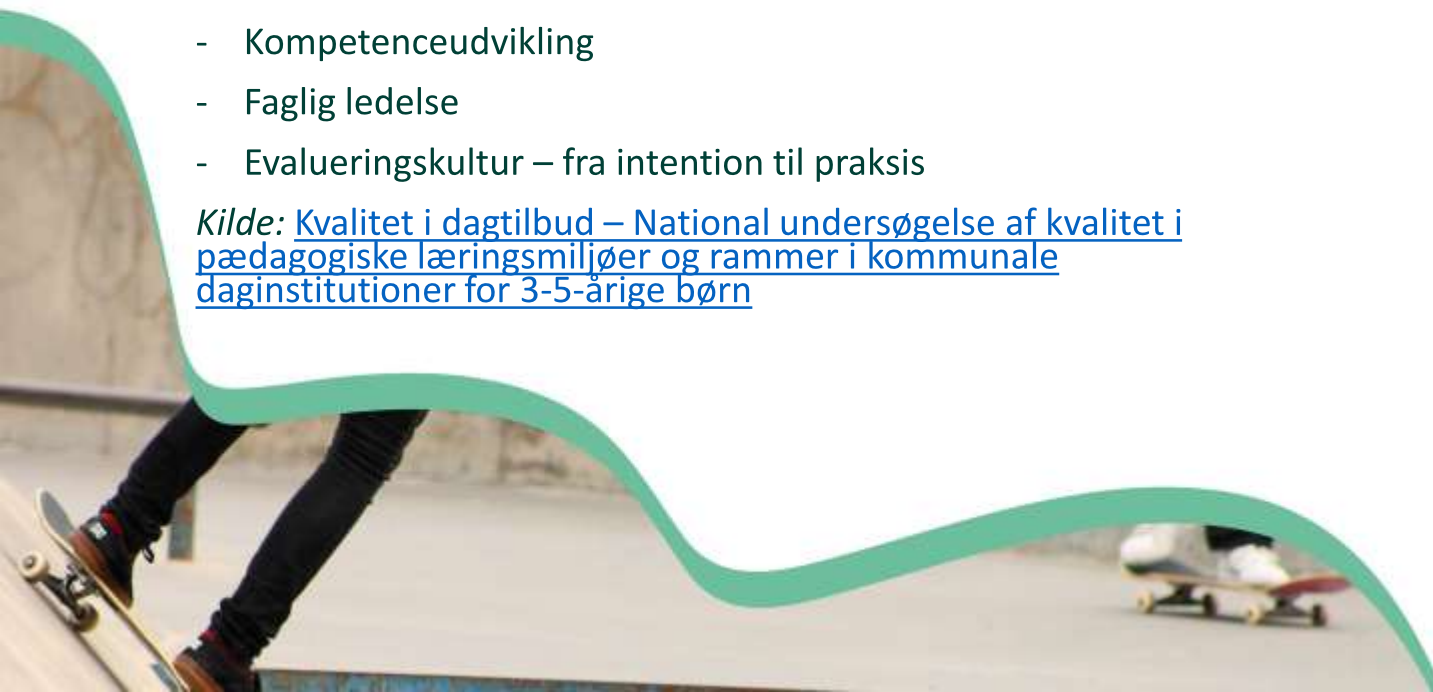
Undersøgelsens forslag om 6 indsatsområder:

- Differentieret indsats
- Tilsyn og samarbejde i ledelseskæden
- Personaleressourcer
- Kompetenceudvikling
- Faglig ledelse
- Evalueringskultur – fra intention til praksis

Kilde: [Kvalitet i dagtilbud – National undersøgelse af kvalitet i pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn](#)

Viborg Kommune

- Med vores fokus på kvalitetsudvikling arbejder vi os ind i de seks indsatsområder.
- Senest har vi sat fokus på at frigøre ledelsestid til faglig ledelse ved at understøtte ledelsen i flere administrative opgaver.

Spørgsmål til drøftelser

- Er resultaterne fra den nationale kvalitetsundersøgelse genkendelige, når vi holder dem op mod den viden, vi har i egne kommuner om kvaliteten i de enkelte dagtilbud?
- Hvordan kan de nationale undersøgelsesresultater indgå i vores videre lokale dialog på politisk niveau - og med forældre, ledere, medarbejdere om udvikling af kvaliteten i dagtilbud?
- Giver vores nuværende tilsynspraksis tilstrækkelig viden om de dagtilbud, hvor kvaliteten ikke er god nok? Hvordan lykkes vi endnu bedre med at løfte de dagtilbud, der har betydelige kvalitetsudfordringer?

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Nationale opfølgningsinitiativer

fra Børne- og Undervisningsministeriet

Regionalt møde i Herning d. 4. juni 2025

Budskabet fra ministeren

I brev udsendt til alle kommuner d.23. maj 2025:

- Kvalitetsundersøgelsens resultater er bekymrende
- Undersøgelsen er repræsentativ og resultaterne er derfor relevante for *alle* kommuner
- Kommunerne er forpligtet til at sikre uvildighed i deres tilsyn med dagtilbuddene
- Uvildighed i tilsynet er et væsentligt element i at få et retvisende billede af den pædagogiske kvalitet i alle dagtilbud
- Brug resultaterne, i kombination med viden fra tilsynet, som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet (jvnf. §3a stk. 5)

Væsentlige indsatser på dagtilbudsområdet

Pulje til sociale normeringer:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til sociale normeringer i daginstitutioner ved en genudmøntning af puljen i 2026-2028
- I får information så hurtigt som muligt

Opkvalificeringspulje:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til opkvalificering af pædagogisk personale i dagtilbud ved udmøntning af puljen i 2026-2030
- I får information så hurtigt som muligt

Formidling af relevant faglig viden

På læringsportalen Emu Dagtilbud ligger faglig viden og inspiration relateret til kvalitetsundersøgelsen:

- Om de faglige temaer og de nationale udviklingsbehov- fx:
 - Relationer
 - Leg og aktivitet
 - Det tværgående fokus på børn i udsatte positioner
- Om indsatsområderne- fx:
 - Tilsyn og opfølgning på tilsyn
 - Faglig ledelse
 - Evalueringskultur

<https://emu.dk/dagtilbud/den-nationale-kvalitetsundersogelse-af-dagtilbud-3-5-aar-viser-behov-kvalitetsudvikling?b=t436-t6392>

Udvikling af faglige anbefalinger

STUK udvikler en række faglige anbefalinger om arbejdet med **relationer** som opfølgning på kvalitetsundersøgelsen - i dialog med forskere

Anbefalingerne handler om:

- Relationer mellem børn og pædagogisk personale
- Børnefællesskaber

Anbefalinger til
forvaltninger om
understøttelse af
sprogarbejdet

KAP. 1 **Styrk samarbejdet med dagtilbuddene**

KAP. 2 **Brug data i samspil med personalets egne betragtninger**

KAP. 3 **Løft de sprogansvarliges kompetencer, og involvér dagtilbudsledelsen**

KAP. 4 **Stimulér tosprogede børns sprog**

KAP. 5 **Skab trygge rammer for sprogvurdering af børn uden for dagtilbud**

Tværkommunale udviklingsgrupper

- STUK bidrager til KLs **tværkommunale udviklingsgrupper for dagtilbudschefer om arbejde med at håndtere dagtilbud med bekymrende kvalitet**
- Dagtilbudschefer og nøglemedarbejdere inviteres til at deltage i 4 møder over et år - fra efteråret 2025
- Fokus på at sikre viden og inspiration til denne opgave, gennem forskningsoplæg, vejledning om lovgivning og sparring på tværs af kommunerne

Tak for i dag

KL

Invitation til deltagelse i tværkommunale udviklingsgrupper om arbejdet med dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer

De tværfaglige udviklingsgrupper har til formål at sikre viden og inspiration på forvaltningsniveau til at understøtte en forandringsproces og opbygge kompetencer til at fremme kvalitetsudvikling i dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer.

Ambitionen er derigennem at kapacitetsopbygge forvaltningen til at arbejde målrettet med denne gruppe af dagtilbud.

Invitation sendt til alle dagtilbudsdirektører og chefer. Frist for tilmelding den 27. juni 2025.

Kontakt ldpe@kl.dk for mere information om deltagelse

